

efterlader sig, og at de saaledes her arve Besiddelsen af den Gaard, som han selv har besiddet. Det er hertil, jeg har taget Hensyn, og jeg troer virkelig ikke, at dette opnaaes ved den Clausul, at det, saalænge Godset er bortfæstet, ikke maa sælges til Andre, end Fæsterne. Jeg troer heller ikke, at Loven, hvis den kommer ud, vil lægge Hindringer iveien for Godsets Salg. Det kan jo ikke sælges, undtagen baade Salgeren og Kjøbereren ere enige, men Fæsterne kunne lide ved, at Bestidderne faae Tilladelse til at sælge, uagtet de maaskee ikke ville sælge til dem, det vil sige, naar man foruden at tage Hensyn til Fæsteren, for hans egen Person, tillige seer hen til hans Familie. Derimod kan Lehnsholder eller Stamhuusbestiddereren aldrig lide ved, at han faaer en Tilladelse, som han ikke vil benytte; det Sædvanligste vil vistnok iøvrigt blive, at Fæsterne aldrig ville søge om en saadan Tilladelse, medmindre de iforveien have forenet sig med Bestiddereren, og vide, at han er villig til, naar Bevillingen faaes, da ogsaa at ville benytte den, ligesom omvendt Bestiddereren jo ikke vilde kunne faae Bevilling undtagen Fæsterne ere enige med ham. De skulle, som sagt, altid være enige paa begge Sider, for at et Salg virkelig kan foregaae, saa jeg kan ikke indsee, hvorfor Bestiddereren skulde undlade at søge om Tilladelsen, blot fordi Kjøbererne skulde give deres Samtykke, førend han søger. Jeg maa derfor fremdeles troe, at Lovforslaget vil kunne opfylde begge de Viemed, som jeg har tilkendegivet at have havt med det.

Mourier: Jeg skal blot tillade mig at bemærke, at en saadan Lov, som den foreslaaede, dog virkelig vilde komme i en paa-faldende Strid med den Stilling, hvori Fæstebønderne staae til Fideicommissbestiddereren, og jeg skjønner ikke rettere, end at det er fuldkommen begrundet, hvad der fra den høitagtede Justitsministers Side blev udtalt om, at en saadan Lov vilde forrykke det naturlige Forhold mellem Fideicommissbestiddereren og Bønderne. Det er jo ikke Fæsteren, hvem Bevillingen skulde meddeles, men det er Fideicommissbestiddereren; det synes altsaa dog at være i sin Orden, at Ansøgning derom kommer fra ham, medens derimod efter Lovforslaget Fæsterne

skulde optræde som Supplicanter om Tilladelse for Fideicommisserne til at afhænde det Bøndergods, de have i Fæste; i alt Fald skulde de, efter Lovforslagets Slutning, være enige i Fideicommissbestidderens Ansøgning, hvilket omtrent vilde være det Samme, som at de skulde være Medansøgere. Dette er dog saa omtrent at vende op og ned paa det naturlige Forhold. Det vilde, hvis Lovgivningen gif ind paa Sligt, sandeligen være et rigt Bidrag til at forvirre Begreberne, og det vilde straffe sig. Dersom den foreslaaede Bestemmelse paa nogen Maade skulde egne sig til at blive Lov, saa maatte man i alt Fald kunne gaae ud fra den Forudsætning, at det fideicommissariske Vaand, om hvis Ophævelse her er Spørgsmaal, var paalagt for Fæstebøndernes Skyld; men dette er jo nu netop ikke Tilfældet. Det eneste Rimelige og Naturlige er, dog at lade Fideicommissbestidderne selv ansøge om Bevilling, og ved Bevillingens Udfærdigelse at tage alt billigt Hensyn til Bøndernes Interesse. Ved de hidtil meddeelte Bevillinger er heller ingenkunde dette Hensyn tabt af Sigte. De i den senere Tid udfærdigede Bevillinger have jo endog blandt Andet udtrykkelig indeholdt, at, naar Gaardene eller Husene ere bortfæstede, maa Afhændelsen ikkun skee til Fæsterne eller med disses Samtykke, til deres Børn eller Svigerbørn; og den høitagtede Justitsminister har paa det Bestemteste erklæret, at han vil holde fast ved denne Clausul. Her i Thinget er jo ogsaa nylig vedtaget et andet Lovforslag, som gif ud paa, at, forsaavidt der i Crectionsbreve indeholdes Bestemmelser, der tilsigte en særlig Fordeel for Godsets Bønder, skulle de Bevillinger, som give Tilladelse til at afhænde Bøndergodset, fastsætte saadanne Betingelser for Afhændelsen, at de tilsigtede Fordele komme Bønderne tilgode. Denne Bestemmelse trænger vistnok til nogle Forandringer, navnlig i Redactionen, men der turde for Tiden være nogen Udflugt til, at den, i alt Fald med de fornødne Modificationer, vil erholde Lovkraft. Og, forsaavidt den ærede Forslagsstiller, efter sine Øtringer, har taget Hensyn til de Tilfælde, hvori Crectionsbrevene indeholde Forbud imod, at Fideicommissbestidderne søge om Tilladelse til at sælge Bøndergodset, saa gaaer jo